

Recording the accessibility of the infrastructure for sports clubs of individuals with movement impairments in Greece

Graikinis-Evaggelinos, P.^{1*}, Tsitskari, E.¹, Kourtesis, T.¹, Alexandris, K.²

¹Department of Physical Education & Sport Science, School of Physical Education & Sport Science, Democritus University of Thrace, 69100, Greece

²Department of Physical Education & Sport Science, School of Physical Education & Sport Science, Aristotle University of Thessaloniki, 57001, Greece

Abstract

The meaning of accessibility is reflected in the first chapter of the UN (United Nation) on the Rights of Persons with Disabilities, the elimination of inequalities and the improvement of living conditions. The need for equality and ensuring full participation in all kinds of events, as well as in sports, are many, while the accessibility rules, due to planning and anticipating problems, is a major theme. The purpose of this study was to record the accessibility of the infrastructure for sports clubs of people with movement impairments in Greece. Eight questions of infrastructure dimension of Hall's (2003) modern model for organizational capacity of sports clubs for disabled were used in this study and recorded the perceptions of 34 sport bodies of these sports clubs. Only one person of sport bodies responded at a time. Descriptive statistics, decoding and homogeneity of responses were used in statistical analysis. Cronbach Alpha (α) was used to verify the reliability of infrastructure dimension factors. According to the perceptions of sport bodies, the largest number of sports clubs for individuals with disabilities in Greece, have sufficient infrastructure for wheelchair accessibility that serves both personal needs and equal participation in sports, such athletes without disabilities.

Keywords: sports; wheelchair; sport facilities; free movement.

Καταγραφή προσβάσιμων υποδομών αθλητικών συλλόγων για άτομα με κινητική αναπηρία στην Ελλάδα

Γραικίνης-Ευαγγελινός, Π.^{1*}, Τσίτσαρη, Ε.¹, Κουρτέσης, Θ.¹, Αλεξανδρής, Κ.².

¹Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή, 69100, Ελλάδα

²Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 57001, Ελλάδα

Περίληψη

Η έννοια της προσβασιμότητας διαφαίνεται από το πρώτο ακόμη κεφάλαιο της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), την απάλειψη των ανισοτήτων και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Οι ανάγκες για ισοτιμία και εξασφάλιση πλήρους συμμετοχής σε κάθε είδους δρώμενο, όπως και στον αθλητισμό είναι πολλές, ενώ κυρίαρχο παραμένει το ζήτημα εφαρμογής κανόνων προσβασιμότητας, λόγω της δυσκολίας σχεδιασμού και πρόβλεψης αυτών. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η καταγραφή των αντιλήψεων 34 μελών των Διοικητικών Συμβουλίων (ΔΣ) αθλητικών συλλόγων ατόμων με κινητικές αναπηρίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, ως προς την προσβασιμότητα των υποδομών τους. Ως εργαλείο καταγραφής χρησιμοποιήθηκαν τα οκτώ ερωτήματα μίας εκ' των πέντε διαστάσεων του σύγχρονου μοντέλου του Hall (2003) για την οργανωτική ικανότητα αθλητικών συλλόγων ΑμεΑ που αφορούν τη διάσταση υποδομή. Ένα και μόνο αρμόδιο μέλος του ΔΣ απαντούσε κάθε φορά. Για την ανάλυση δεδομένων ακολουθήθηκε περιγραφική στατιστική, με αποκωδικοποίηση και έλεγχο της ομοιογένειας των απαντήσεων. Για τον έλεγχο αξιοπιστίας των παραγόντων της διάστασης υποδομή, χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής εσωτερικής συνοχής Cronbach Alpha (α). Σύμφωνα με τις αντιλήψεις των διοικούντων φάνηκε ότι ο μεγαλύτερος αριθμός αθλητικών συλλόγων για άτομα με κινητική αναπηρία στην Ελλάδα διαθέτει επαρκείς υποδομές για την προσβασιμότητα χρηστών αναπηρικού αμαξιδίου, γεγονός που εξυπηρετεί μεταξύ άλλων τόσο τις προσωπικές τους ανάγκες όσο και την ισότιμη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες, όπως εκείνη των αθλητών χωρίς αναπηρία.

Λέξεις κλειδιά: αθλητισμός, αναπηρικό αμαξίδιο, εγκαταστάσεις, ελεύθερη μετακίνηση.

1 Εισαγωγή

Η αναπηρία αποτελεί ένα σύνθετο και μεταβαλλόμενο φαινόμενο που οφείλεται στην αλληλεπίδραση των προσωπικών χαρακτηριστικών του ατόμου και των χαρακτηριστικών του περιβάλλοντος, μέσα στο οποίο ζει (WHO, 2001). Γίνεται επομένως σαφές, ότι υπάρχει μία δυναμική σχέση μεταξύ περιβάλλοντος και αναπηρίας και ως προς την ύπαρξη προσβασιμότητας, η οποία καθορίζει σημαντικά την ελεύθερη μετακίνηση και κατ' επέκταση την ποιότητα ζωής. Τα ΑμεΑ αποτελούν μία ανομοιογενή ομάδα, οι ανάγκες των οποίων διαφοροποιούνται ανάλογα με την κατηγορία και τη βαρύτητα της αναπηρίας (Barfield & Malone, 2013; Schreiber, Marchetti, & Crytzer, 2004). Συνεπώς, ορισμένες εκ' των κατηγοριών χρήζουν ιδιαίτερης πολιτικής υποστηριγμένης όχι μόνο από ιατρική κάλυψη, αλλά και προσαρμογής του φυσικού περιβάλλοντος με απώτερο σκοπό την

*Corresponding author: e-mail: peter-lefty@hotmail.com

ένταξη τους στο ισχύον κοινωνικό σύστημα. Η πολιτική αυτή κατ' ουσία αποτελεί ζήτημα δημοκρατίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς σχετίζεται άμεσα με το δικαίωμα συμμετοχής σε δραστηριότητες της κοινωνίας.

Ο αθλητισμός αποτελεί μία από τις σημαντικότερες δραστηριότητες της κοινωνίας που τα τελευταία χρόνια δείχνει να προσελκύει ολοένα και περισσότερα ΑμεΑ (D'Isanto, Manna, & Altavilla, 2017; Gaetano, 2016). Η ανάπτυξη του προσαρμοσμένου αθλητισμού μάλιστα, τις τελευταίες δεκαετίες, επέφερε διαρθρωτικές αλλαγές στο χώρο των αθλητικών συλλόγων, οι οποίες οδήγησαν σε περαιτέρω εξατομίκευση των υπηρεσιών και των υποδομών τους. Σύμφωνα με τους Geidne και Jerlinder (2016) η ολοένα αυξανόμενη συμμετοχή ΑμεΑ στον αθλητισμό δημιούργησε παράλληλα σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες για σύσταση εξατομικευμένων αθλητικών δομών οι οποίες απαιτούν ικανά και καταρτισμένα στελέχη τόσο για το σχεδιασμό όσο και για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών άθλησης.

Ο Daft (2004) υποστηρίζει ότι οι αθλητικοί σύλλογοι αποτελούν δομές που διέπονται από ένα σχήμα εσωτερικών σχέσεων μέσω του οποίου προσδιορίζονται οι ικανότητες και δεξιότητες των συμμετεχόντων ΑμεΑ, και η επίτευξη κατά συνέπεια των επιθυμητών στόχων τους. Αποτελούν κατ' ουσίαν υπηρεσίες που έχουν ως αποστολή την προαγωγή και διάδοση του αθλητισμού, ενώ διαθέτουν οργανωμένους χώρους άσκησης με σχετικές εγκαταστάσεις. Τα θέματα διοικητικής οργάνωσης και λειτουργίας τους έχουν ρυθμιστεί με ένα νόμο με τον οποίο ορίστηκαν οι αρμοδιότητες της επιτροπής διοίκησης και διάρθρωσης των υπηρεσιών όλων των συναφών χώρων ανάλογα με το σύνολο των αθλητικών εγκαταστάσεων και τον αριθμό του εργαζόμενου προσωπικού.

Οι Αθλητικοί Σύλλογοι (Α.Σ) σε επίπεδο άσκησης, προσφέρουν μία πλειάδα εξατομικευμένων δραστηριοτήτων και αθλημάτων με στόχο την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών που θα ικανοποιεί τις προσδοκίες των αθλούμενων, οι οποίοι ενώ ξεπέρασαν την πρώτη συναισθηματική απογοήτευση και αποδέχτηκαν τη διαφορετικότητα, προσπαθούν τώρα να τα καταφέρουν σε μια ποικιλία αθλημάτων (Dowling, Menke, McConkey, & Hassan, 2012). Για την επίτευξη μιας τέτοιας συνθήκης, απαραίτητη θεωρείται για κάθε οργανωμένο αθλητικό σύλλογο η δυνατότητα αυτόνομης μετακίνησης των ΑμεΑ ώστε να διασφαλίζεται η προσβασιμότητα (Higgs, Langford, & Norman, 2015; Wicker & Breuer, 2014). Σημαντικότεροι των παραγόντων που λειτουργούν ως προς την ανάπτυξη προσβάσιμων χώρων είναι: α) ο σχεδιασμός, β) η οργάνωση, και γ) η συνεργασία των διοικούντων. Οι παράγοντες αυτοί, έχουν θεωρητική και εμπειρική υποστήριξη τόσο μέσα από την αθλητική βιβλιογραφία όσο και από την γενικότερη θεωρία που διέπει τους αθλητικούς οργανισμούς (Cunningham & Rivera, 2001; Fahlen, 2006; Slack & Parent, 2006; Theodoraki & Henry, 1994). Η επιτυχής οργανωτική ικανότητα ενός αθλητικού συλλόγου ταυτίζεται με το βαθμό λήψης αποφάσεων των διοικητικών στελεχών και ανήκει είτε σε ένα άτομο, είτε σε μία ομάδα ή ένα επίπεδο από τα μέλη της διοικητικής ιεραρχίας (π.χ., οι αθλητικοί οργανισμοί κρίνονται ως συγκεντρωτικοί, καθώς το μεγαλύτερο κομμάτι αποφάσεων λαμβάνεται από την κορυφή της διοικητικής πυραμίδας). Από την άλλη ένας αθλητικός σύλλογος θεωρείται αποκεντρωμένος όταν οι αποφάσεις λαμβάνονται από τα χαμηλότερα επίπεδα της ιεραρχίας.

Στο πλαίσιο καταγραφής της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών αθλητικών συλλόγων, οι Kung και Taylor (2013), αξιολόγησαν τη δυνατότητα συμμετοχής ΑμεΑ σε μία σειρά αθλημάτων και δραστηριοτήτων με βάση (α) το είδος συμμετοχής, (β) τη μετακίνηση (γ) τις αθλητικές εγκαταστάσεις-εξοπλισμό, και (δ) την ικανοποίηση, ως προς τους παράγοντες ηλικία, οικονομική και κοινωνική θέση. Τα ΑμεΑ στην πλειοψηφία τους θεωρούν ιδιαίτερα σημαντική για την επιλογή συμμετοχής σε ένα αθλητικό σύλλογο την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ενώ ο παράγοντας μετακίνηση/προσβασιμότητα αποτελεί ίσως ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία που μπορεί να επηρεάσουν τις αποφάσεις τους.

Οι Misener και Darcy (2014), σε έρευνα που διενέργησαν σχετικά με τον τρόπο διοίκησης των αθλητικών οργανισμών, των οποίων μέλη αποτελούν παράλληλα και ΑμεΑ, ανέδειξαν τη σημασία της εξειδίκευσης του προσωπικού, της ύπαρξης κατάλληλων υποδομών και τη χρήση καλών πρακτικών αναφορικά με την ποιότητα άθλησης. Από τα αποτελέσματα αποδεικνύεται ότι τα ΑμεΑ αντιμετωπίζουν εμπόδια κατά τη συμμετοχή τους στην άθληση όπως (α) ελλιπής προσβασιμότητα στις αθλητικές εγκαταστάσεις (β) περιορισμένες ευκαιρίες για συμμετοχή σε προπονήσεις και διοργανώσεις και (γ) περιορισμένη δυνατότητα μετακίνησης από και προς τους αθλητικούς οργανισμούς. Επομένως πάλι τα θέματα προσβασιμότητας αξιολογούνται ως ιδιαίτερος σημαντικός στη διαχείριση των αθλητικών οργανισμών.

Οι Wicker και Breuer (2014) σε μία συνδυαστική έρευνα αναφορικά με τον έλεγχο των οργανωτικών ικανοτήτων και δυνατοτήτων αλλά και των προβλημάτων που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι αθλητικοί σύλλογοι για τα ΑμεΑ σε σχέση με τους υπόλοιπους αθλητικούς συλλόγους, επικεντρώθηκαν τόσο στα δικαιώματα όσο και στη συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες, φυσικής κατάστασης, αγωνιστικού αθλητισμού και αναψυχής. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, φαίνεται ότι η άσκηση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή τους, ωστόσο η συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Αυτή η συνθήκη δείχνει να οφείλεται κατά κύριο λόγο στην έλλειψη προσαρμοστικότητας των δομών σύμφωνα με τις ανάγκες των ατόμων αυτών.

Ο Hull (2004), επισημαίνει σε αντίστοιχη έρευνα, ότι η έννοια της προσβασιμότητας στην οργάνωση ενός αθλητικού συλλόγου αποτελεί έναν από τους κυριότερους παράγοντες προσέλκυσης και συμμετοχής ΑμεΑ σε αυτούς. Στο πλαίσιο σχετικής έρευνας διερευνήθηκαν πέρα από την ικανότητα διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού (διαπροσωπικές σχέσεις, επικοινωνία, προγραμματισμός κλπ.) η προσβασιμότητα σε αθλητικές εγκαταστάσεις, ο εξοπλισμός, καθώς και η προσπελασιμότητα στον χώρο. Μέσω ενός δομημένου ερωτηματολογίου, 32 ερωτήσεων αξιολογήθηκε η οργανωτική ικανότητα των αθλητικών συλλόγων. Από αριθμητικής υπεροχής το δείγμα περιελάμβανε 19.345 αθλητικά σωματεία και 521 αθλητικούς συλλόγους για ΑμεΑ. Με βάση την ανάλυση των αποτελεσμάτων τα αθλητικά σωματεία δεν φάνηκε να παρέχουν ιδιαίτερα εξειδικευμένες υπηρεσίες στα μέλη τους, ενώ η προσβασιμότητα στις αθλητικές εγκαταστάσεις δεν ήταν ικανοποιητική. Παράλληλα, οι αθλητικοί σύλλογοι μικρού βεληνεκούς, φαίνεται ότι δεν έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν αποτελεσματικές λύσεις σε ότι αφορά την διαχείριση του προσβάσιμου αθλητισμού, ενώ οι μεγαλύτεροι αθλητικοί σύλλογοι είναι σε θέση να προσφέρουν πιο δυναμικές ευκαιρίες άθλησης σε όλα τα επίπεδα. Ένα ακόμα συμπέρασμα είναι ότι τα ΑμεΑ που διαμένουν σε σχετικά απομακρυσμένες περιφερειακές περιοχές σε σχέση με τα μεγάλα κέντρα δεν έχουν ανάλογες ευκαιρίες συμμετοχής στον αθλητισμό.

Οι συνιστώσες που κρίνονται απαραίτητο να ενισχυθούν προκειμένου να επιτευχθεί η ένταξη των ΑμεΑ στον αθλητισμό σχετίζονται τόσο με την καταρτισμένη εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού όσο και με την αύξηση της χρηματοδότησης των αθλητικών συλλόγων. Όλα αυτά απαιτούν εξειδικευμένα προσόντα, υψηλότερο επίπεδο ικανοτήτων άρα και πιο πολύπλοκο ρόλο διοίκησης. Ο εκτεταμένος επομένως χώρος του αθλητικού μάντζμεντ φαίνεται να έχει δημιουργήσει τη δική του αγορά εργασίας απαιτώντας καινούργιες δεξιότητες. Τα διοικητικά στελέχη των Α.Σ εργάζονται ως προς την κατεύθυνση παρακολούθησης της γρήγορα μεταβαλλόμενης αγοράς και τη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών προκειμένου να προσφέρουν πολύτιμο έργο στην προσέλκυση και συμμετοχή ΑμεΑ στην άσκηση.

Αναλογιζόμενοι το πολύτιμο έργο των Α.Σ για ΑμεΑ, γίνεται κατανοητό πόσο σημαντικό είναι να αναζητηθεί και να καταγραφεί η ικανότητα πρόσβασης των αθλητών με κινητικές αναπηρίες στις υποδομές τους (π.χ., αθλητικές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός κλπ.), και να ελεγχθεί κατά πόσο έχουν προβλεφθεί από την πλευρά των διοικητικών στελεχών, οι βασικοί κανόνες (προϋποθέσεις) προσβασιμότητας στις αθλητικές υποδομές. Μέσα από την παρούσα έρευνα καταγράφεται το προφίλ των διοικητικών στελεχών των Α.Σ. αλλά και οι ικανότητες τους αναφορικά με τις συνθήκες προσβασιμότητας αθλητών με κινητικές αναπηρίες (π.χ. ελλείψεις ή/και επάρκεια υποδομικής ικανότητας).

2 Μέθοδος

2.1 Συμμετέχοντες

Στην έρευνα συμμετείχαν 34 (N=34) διοικούντες αθλητικών συλλόγων για ΑμεΑ. Οι εν λόγω αθλητικοί σύλλογοι δραστηριοποιούνται σε διάφορα Παραολυμπιακά αθλήματα (π.χ., άρση βαρών σε πάγκο, καλαθοσφαίριση σε αναπηρικό αμαξίδιο) που αφορούν κυρίως αθλητές κινητικές αναπηρίες και αυτοί προέρχονται από διαφορετικά γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας (αστικές κυρίως περιοχές). Ένας προκαθορισμένος αριθμός ατόμων (N=34) με τη δειγματοληψία μέγιστης διακύμανσης (maximum variation sample) και με βάση τους παράγοντες ηλικία και ιδιότητα επιλέχθηκε από τον ερευνητή να συμμετάσχει στην έρευνα, προκειμένου να υπάρξει μία ευρύτερη και σφαιρικότερη αντιπροσώπηση στον έλεγχο της διάστασης υποδομή. Ως διοικητικά στελέχη ορίστηκαν οι πρόεδροι και αντιπρόεδροι των ΔΣ, ενώ σε κάποιους αθλητικούς συλλόγους εκτελούσαν διοικητικές αρμοδιότητες και οι γραμματείς, οι ταμίες, οι προπονητές και οι υπεύθυνοι τεχνικού προσωπικού. Η επιλογή κατά κύριο λόγο προέδρων και αντιπροέδρων έγινε με γνώμονα, ότι λόγω των υψηλών διοικητικών τους καθηκόντων και της μακρόχρονης εμπειρίας τους σε αθλητικούς συλλόγους, γνωρίζουν οδηγίες που αφορούν τις ειδικές προδιαγραφές που προβλέπονται στο σχεδιασμό και τη διαμόρφωση κτιρίων και υπαίθριων χώρων που αφορούν ΑμεΑ. Επομένως, τα αποτελέσματα σε αυτή την περίπτωση θα ήταν περισσότερο ασφαλή. Ένα και μοναδικό διοικητικό στέλεχος από κάθε αθλητικό σύλλογο για μία και μοναδική φορά συμμετείχε στην έρευνα. Ως προς τον παράγοντα φύλο, συμμετείχαν 29 άνδρες (85.3%) και 5 γυναίκες (14.7%), ενώ το ηλικιακό τους εύρος κυμάνθηκε μεταξύ 25 και 55 έτη (Μ.Ο ηλικίας= 42.1, Τ.Α= 0.35).

2.2 Ερωτηματολόγιο

Το μοντέλο των Hall et. al. (2003) αποτελείται συνολικά από 75 ερωτήσεις οι οποίες είναι κατανοητές σε 5 διαφορετικές διαστάσεις, όπου η κάθε μία περιλαμβάνει συγκεκριμένο αριθμό ερωτήσεων (ικανότητα ανάπτυξης, 28 ερωτήσεις, ικανότητα υποδομής, 8 ερωτήσεις, ικανότητα ανθρώπινου δυναμικού, 16 ερωτήσεις, ικανότητα ανάπτυξης σχέσεων, 2 ερωτήσεις, οικονομική ικανότητα, 5 ερωτήσεις). Στην παρούσα έρευνα, επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί η διάσταση «ικανότητα υποδομής» έτσι όπως έχει προσαρμοστεί από τους Wicker και Breuer (2011). Η επιλογή αυτή έγινε με γνώμονα τη φύση της αναπηρίας, όπου τα κινητικά εμποδιζόμενα άτομα καλούνται να αντιμετωπίσουν περισσότερους περιορισμούς ή ακόμα και αδυναμία πρόσβασης σε οργανωμένες αθλητικές δομές, γεγονός που τα αποτρέπει από την άθληση και την ισότιμη συμμετοχή (π.χ. σκαλοπάτια, έλλειψη χώρου για κίνηση και ελιγμούς-στενές πόρτες, χώροι υγιεινής μικρών διαστάσεων όπου δεν χωρά αναπηρικό αμαξίδιο, μικροί ανελκυστήρες, ολισθηρότητα δαπέδου, σταθμευμένα οχήματα περιμετρικά του κτιρίου, μηχανισμοί που απαιτούν δύναμη στη χρήση, κ.λπ.). Μέσα από την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης εντοπίστηκαν οι ελλείψεις στην υποδομική ικανότητα των εν λόγω αθλητικών

συλλόγων αλλά και κάποιοι παράμετροι που εξυπηρετούν στον ανώτατο δυνατό βαθμό τις ανάγκες τους. Στην αρχή, οι ερωτήσεις αποσκοπούσαν να δώσου πληροφόρηση για τον κάθε ερωτώμενο. Δηλαδή, αυτές οι ερωτήσεις επιδίωκαν τη συλλογή στοιχείων που «επιβεβαίωναν» την ιδιότητα που έπρεπε να έχει ο κάθε ερωτώμενος (βάσει του σχεδιασμού της έρευνας) καθώς και δημογραφικά στοιχεία. Τα δημογραφικά στοιχεία περιελάμβαναν ερωτήσεις για το φύλο, την ηλικία, την ιδιότητα και το μορφωτικό επίπεδο, βοηθώντας τον ερωτώμενο να αποκτήσει μια πρώτη εξοικείωση με το ερωτηματολόγιο και τον ερευνητή να μελετήσει τυχόν διαφοροποιήσεις των απόψεων ανάλογα με τις διάφορες κατηγορίες (π.χ. είχαν την ίδια άποψη διοικητικά στελέχη νέοι και πιο ηλικιωμένοι σε κάποιες ερωτήσεις;) πάντα σύμφωνα με τους στόχους της έρευνας. Οι ερωτώμενοι εν' συνεχεία κλήθηκαν να απαντήσουν σχετικά με τα κρίσιμα πλεονεκτήματα ή τα "καλύτερα πράγματα" και τις κρίσιμες προκλήσεις ή τα "χειρότερα πράγματα" αναφορικά με τη διάσταση υποδομή. Οι ερωτήσεις ήταν διχοτομικές, καθώς επιδέχονταν αποκλειστικά δύο πιθανές απαντήσεις και ο ερωτώμενος έπρεπε να επιλέξει τη μία (Ναι/Όχι), ενώ τα θέματα των ερωτήσεων αφορούσαν λέξεις-κλειδιά που αναφέρονταν στην πρόσβαση σε συγκεκριμένου χώρους (π.χ. WC, Lift, parking, κλπ.). Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο χρησιμοποιείται για πρώτη φορά στον ελληνικό πληθυσμό. Για το λόγο αυτό, μεταφράστηκε στα ελληνικά με τη μέθοδο της διπλής κατεύθυνσης, ενώ συνυπολογίστηκαν οι απόψεις πέντε (5) ειδικών του αθλητικού marketing και της άσκησης για ΑμεΑ. Πριν την διεξαγωγή της έρευνας πραγματοποιήθηκε πιλοτική έρευνα (pilot study) στην συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από τα συμμετέχοντα διοικητικά στελέχη για τον έλεγχο κατανόησης και τον τρόπο συμπλήρωσης του. Συνολικά μοιράστηκαν 15 ερωτηματολόγια, στους υπευθύνους των αθλητικών συλλόγων για ΑμεΑ. Ο συντελεστής εσωτερικής συνοχής (Cronbach α) που υπολογίστηκε για την διάσταση «ικανότητα υποδομής» παρουσίασε υψηλή συνάφεια, γεγονός που παρείχε αξιοπιστία και εγκυρότητα, για χρήση του ερωτηματολογίου στην έρευνα ($\alpha=.835$).

2.3 Διαδικασία

Για την αξιολόγηση των δημογραφικών χαρακτηριστικών των εν 'λόγω αθλητικών συλλόγων, χρησιμοποιήθηκε περιγραφική στατιστική. Ο υπολογισμός των απλών και τυπικών στατιστικών μεγεθών, όπως οι συχνότητες και τα ποσοστά είναι η πλέον συνήθης και δόκιμη ανάλυση για αυτού του είδους τα στοιχεία. Η απλή αυτή στατιστική ανάλυση προτιμήθηκε και για τα ποσοτικά χαρακτηριστικά του συνόλου των αθλητικών συλλόγων για ΑμεΑ της συγκεκριμένης έρευνας. Σε πρώτο επίπεδο, οι απαντήσεις των ερωτώμενων αποκωδικοποιήθηκαν από τον ερευνητή ανεξάρτητα, για μία πρώτη γενική ανάγνωση των πρωτόλειων δεδομένων ενώ σε δεύτερο επίπεδο, ο ερευνητής επανέλεγε τις απαντήσεις ανά ερώτημα (line by line) ξεχωριστά και δημιούργησε μία αναδυόμενη κωδικοποίηση η οποία προσδιόριζε τα κρίσιμα στοιχεία της οργανωτική ικανότητας (σύγκλιση απόψεων) (Kueger & Casey, 2009). Οι ποσοτικές τιμές (ομοιογένεια απαντήσεων) ανά κρίσιμο στοιχείο αποδόθηκαν σε πίνακες κατανομής συχνοτήτων και εν συνεχεία οι σχετικές συχνότητες μετατράπηκαν σε ποσοστό επί τοις εκατό %.

2.4 Στατιστική ανάλυση

Η στατιστική ανάλυση έγινε με το πρόγραμμα SPSS 19. Ελέγχθηκαν οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις όλων των παραγόντων για το σύνολο των συμμετεχουσών, για τις πρώην αθλήτριες και τις εν ενεργεία αθλήτριες. Διερευνήθηκαν οι πιθανές διαφορές μεταξύ των πρώην αθλητριών και των εν ενεργεία αθλητριών με αναλύσεις ανεξάρτητων δειγμάτων στην αντιλαμβανόμενη εικόνα του σώματος, το κοινωνικό σωματικό άγχος,

και το ΔΜΣ, σε επίπεδο σημαντικότητας $p < .05$. Στη συνέχεια διερευνήθηκε η δυνατότητα ικανοποιητικής πρόγνωσης της ικανοποίησης ή μη του ατόμου από το σώμα του χρησιμοποιώντας διακριτική συναρτησιακή ανάλυση από τους ανεξάρτητους παράγοντες ΔΜΣ, ηλικία, ώρες προπόνησης ανά ημέρα, ημέρες προπόνησης ανά εβδομάδα και έτη συμμετοχής σε αθλητικά προγράμματα, αντιλαμβανόμενη εικόνα του σώματος (αντιλαμβανόμενη εκτίμηση της εμφάνισης, αντιλαμβανόμενη εκτίμηση του σωματικού βάρους, αντιλαμβανόμενη εκτίμηση της απόδοσης από τους άλλους) και κοινωνικό σωματικό άγχος. Τέλος, με τη χρήση γραμμικής παλινδρόμησης εξετάστηκε η δυνατότητα πρόβλεψης του κοινωνικού σωματικού άγχους από παράγοντες προσωπικούς (συγκεκριμένα το ΔΜΣ και την αντιλαμβανόμενη εικόνα του σώματος) και περιβαλλοντικούς παράγοντες (συγκεκριμένα τα έτη συμμετοχής σε αθλητικά προγράμματα, ημέρες άσκησης ανά εβδομάδα και ώρες προπόνησης ανά προπόνηση).

3 Αποτελέσματα

3.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά συμμετεχόντων

Στον Πίνακα 1. παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων ως προς την διοικητική τους θέση στους αθλητικούς συλλόγους της έρευνας.

Πίνακας 1. Αρμοδιότητες διοικητικών στελεχών αθλητικών συλλόγων για ΑμεΑ.

Διοικητική θέση	Συχνότητα	Ποσοστά
Πρόεδρος	26	76.5
Αντιπρόεδρος	4	11.8
Γραμματέας	1	2.9
Ταμίας	1	2.9
Προπονητής	1	2.9
Υπεύθυνος τεχνικού προσωπικού	1	2.9

Αναφορικά με τον παράγοντα φύλο οι 29 συμμετέχοντες σε ποσοστό 85.3% ήταν άνδρες και πέντε γυναίκες (14.7%) ενώ δεν υπήρξαν καθόλου χαμένες τιμές. Οι κατηγορίες των ηλικιών καθώς και τα ποσοστά ανά ηλικιακή κατηγορία παρουσιάζονται συγκεντρωτικά στον Πίνακα 2. που ακολουθεί.

Πίνακας 2. Κατανομή ηλικιακών κατηγοριών.

Ηλικίες	Συχνότητα	Ποσοστά
25-29	1	2.9
31-39	5	14.7
41-49	15	44.1
>50	13	38.2

Το μορφωτικό επίπεδο των διοικητικών στελεχών που συμμετείχαν στην έρευνα διακρίνεται σε τέσσερις κατηγορίες: α) απόφοιτοι λυκείου, β) απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ, γ) μεταπτυχιακός τίτλος, δ) διδακτορικός τίτλος. Στον Πίνακα 3. που ακολουθεί παρουσιάζονται αναλυτικά τα επίπεδα μόρφωσης, ο αριθμός των διοικητικών στελεχών που εκπροσωπεί κάθε μία από αυτές και η αναγωγή τους σε ποσοστά. Η μεγαλύτερη συσπείρωση φαίνεται να καλύπτει το επίπεδο απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ σε ποσοστό 52.9%.

Πίνακας 3. Κατηγορίες μορφωτικού επιπέδου, αριθμός συμμετεχόντων και ποσοστά.

Επίπεδο μόρφωσης	Συχνότητα	Ποσοστά
Λύκειο	14	38.2
Απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ	18	52.9
Μεταπτυχιακό	1	2.9
Διδακτορικό	1	2.9

3.2 Διακριτική συναρτησιακή ανάλυση

Στον Πίνακα 4. που ακολουθεί παρουσιάζεται το πλαίσιο των κρίσιμων στοιχείων της διάστασης στα οποία παρουσιάζεται η μεγαλύτερη συσπείρωση θετικών απαντήσεων.

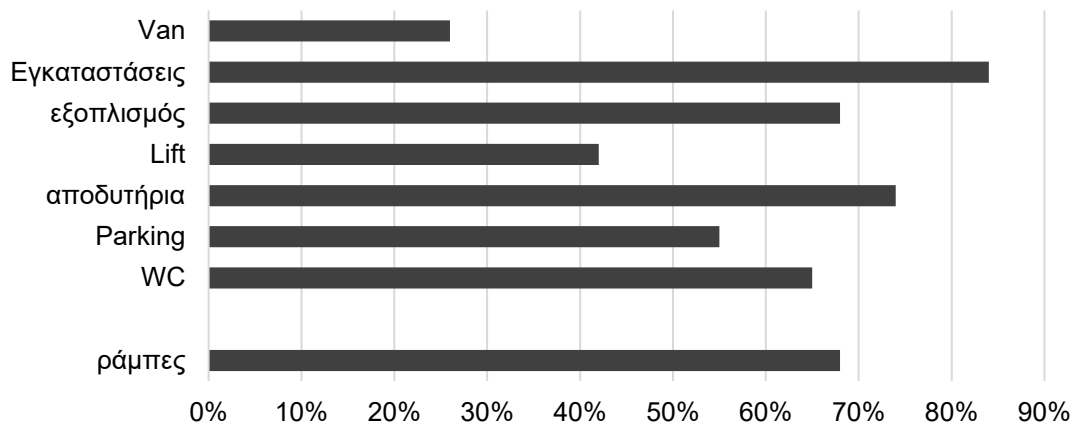
Πίνακας 4. Κρίσιμα στοιχεία οργανωτικής ικανότητας στη διάσταση ικανότητα υποδομής.

Διάσταση	Κρίσιμα στοιχεία
Ικανότητα υποδομής	Προσβασιμότητα στο κτήριο Προσβασιμότητα στους χώρους άσκησης Μετακινήσεις από και προς τον αθλητικό σύλλογο

Εν' συνεχεία μελετήθηκε η ποσόστωση κάθε ερωτήματος (8 ερωτήσεις) κλειστού τύπου (ναι/όχι). που αφορούσε τη διάσταση της προσβασιμότητας ΑμεΑ στις εγκαταστάσεις των αθλητικών συλλόγων, στα κεντρικά γραφεία διοίκησης αλλά και στον παράγοντα μετακίνηση. Στον Πίνακα 5. παρουσιάζεται ο τρόπος απαντήσεων των συμμετεχόντων διοικητικών στελεχών για την κάθε ερώτηση ξεχωριστά.

Πίνακας 5. Διάσταση ικανότητα υποδομής-έλεγχος προσβασιμότητας.

Θέματα	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ράμπες (περιμετρικά, σε όλες τις μονάδες του κτηρίου)	21	67.7
Parking	17	54.8
Αποδυτήρια (κουκέτες, ντουζ κλπ)	23	74.2
Αθλητικές εγκαταστάσεις (π.χ., γήπεδο, κλειστό γυμναστήριο, αίθουσα με βάρη)	26	83.9
Lift (από και προς το εσωτερικό του κτηρίου)	13	41.9
Εξοπλισμός (βάρη, βοηθητικός εξοπλισμός)	21	67.7
WC	20	64.5
Van	8	25.8

Σχήμα 1. Διάσταση υποδομή-καταγραφή απαντήσεων.

4 Συζήτηση

Ο σκοπός αυτής της έρευνας ήταν να καταγράψει και να αξιολογήσει την προσβασιμότητα των υποδομών αθλητικών συλλόγων για άτομα με κινητική αναπηρία στην Ελλάδα. Όσον αφορά τα δημογραφικά χαρακτηριστικά τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων αφορούσε τους προέδρους, διασφαλίζοντας ακόμη περισσότερο τα αποτελέσματα της έρευνας, καθώς είναι εκείνοι που έχουν τις περισσότερες διοικητικές αρμοδιότητες και έχουν μακρόχρονη εμπειρία σε αθλητικές δομές, οπότε και καλύτερη κατανόηση των προβλημάτων του χώρου. Το μεγαλύτερο ποσοστό εξ' αυτών ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία μεταξύ 41 και 49 ετών, μία ουδόλως παραγωγική ηλικία, που μπορεί να συμβάλλει πολύπλευρα στην αναβάθμιση των συγκεκριμένων χώρων αλλά και στον εκσυγχρονισμό της φιλοσοφίας του αθλητισμού για την αναπηρία. Παράλληλα το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων δείχνει να προέρχεται από αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ΑΕΙ και ΤΕΙ. Τα δημογραφικά δεδομένα που συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν στην παρούσα έρευνα, επιβεβαιώνουν την ομοιογένεια των γενικών χαρακτηριστικών των διοικητικών στελεχών ως προς την ηλικία, το επίπεδο μόρφωση και την ιδιότητα, δίνοντας στο δείγμα περισσότερη σταθερότητα.

Από την καταγραφή και αξιολόγηση των απαντήσεων των υπεύθυνων διοικητικών στελεχών των αθλητικών συλλόγων της έρευνας, αποδείχθηκε ομοιογένεια ως προς τον τρόπο που αξιολόγησαν τη διάσταση ικανότητα υποδομής-προσβασιμότητα σύμφωνα με το μοντέλο του Hall et al. (2003) για την οργανωτική ικανότητα (Organizational capacity). Συγκεκριμένα παρουσίασαν ομοιογένεια στα 5 από τα 8 ερωτήματα της διάστασης, γεγονός που αποδεικνύει την ομοιογενή κρίση των διοικητικών στελεχών αναφορικά με την αρτιότητα των υποδομικών προδιαγραφών. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εν λόγω αθλητικών συλλόγων διαθέτει προσβάσιμες αθλητικές εγκαταστάσεις (74.2%) για τους αθλητές του, τόσο στον χώρο άθλησης όσο και στον εξοπλισμό (67.7%), και τη χρήση αποδυτηρίων και WC (64.5%). Όσον αφορά την πολιτική των μετακινήσεων ένα πολύ μικρό ποσοστό των αθλητικών συλλόγων δείχνει να έχει μεριμνήσει κατά τη διαμόρφωση της πολιτικής του (25.8%). Αντίθετα, το μεγαλύτερο ποσοστό (64.5%) δεν έχει προβεί σε καμία ενέργεια, λόγω του επιπλέον κόστους το οποίο δεν δύναται να επωμιστεί. Τα αποτελέσματα δείχνουν να συμφωνούν με αντίστοιχες έρευνες που έχουν διενεργηθεί τόσο από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (2005) όσο και από τον Γαβριήλ (2003) στις οποίες η πλειονότητα των αθλητών με κινητικές αναπηρίες δείχνουν να έχουν ελεύθερη πρόσβαση στις αθλητικές εγκαταστάσεις χωρίς ιδιαίτερους περιορισμούς, που δεν εμποδίζουν τους πρωταρχικούς τους στόχους. Όσον αφορά

επομένως, την ικανότητα υποδομής αθλητικών συλλόγων για αθλητές με κινητική αναπηρία και την πρόσβαση τους τόσο στο κτήριο όσο και στις αθλητικές εγκαταστάσεις διαπιστώνεται επάρκεια και παράλληλα μικρές δευτερεύουσες αποκλίσεις σε επίπεδο μετακινήσεων.

Το ανωτέρω γεγονός οδηγεί αρχικά στο συμπέρασμα ότι τα διοικητικά στελέχη θεωρούν επαρκές το υποδομικό σύστημα των αθλητικών συλλόγων που εκπροσωπούν (πρόσβαση στα γραφεία, wc, Parking, αποδυτήρια, εξοπλισμό, lift). Οι απαντήσεις τους δείχνουν να διαφοροποιούνται στον έλεγχο της έκτης ερώτησης, 'μετακινήσεις με μέσο του φορέα', όπου στην πλειοψηφία τους απαντούν με αρνητικό τρόπο. Πλειοψηφικά οι συγκεκριμένοι αθλητικοί σύλλογοι δείχνουν να μην υποστηρίζουν αυτή την δυνατότητα, καθώς το έξοδο αυτό αποτελεί επιβάρυνση του ίδιου του συλλόγου. Τα έσοδα των εν λόγω αθλητικών συλλόγων αδυνατούν να απορροφήσουν μια τέτοια παροχή με αποτέλεσμα να μην την παρέχουν. Τα αποτελέσματα συμπίπτουν με αποτελέσματα άλλων ερευνών, όπως των Wicker, και Breuer (2014) και των Ng et al. (2015). Το κοινό σημείο αναφοράς των δύο ερευνών είναι η σημαντικότητα οργανωτικής ικανότητας και η σημαντικότητα κρίσης καταρτισμένων διοικητικών στελεχών για την άμεση αντιμετώπιση θεμάτων λειτουργικότητας και δομικών προβλημάτων όπως της προσβασιμότητας των αθλητών. Αυτή η συνθήκη ταυτίζεται κυρίως με το προφίλ των διοικητικών στελεχών, την εμπειρία και τις γνώσεις τους σε θέματα κανονισμών για τις προδιαγραφές των αθλητικών εγκαταστάσεων και την φιλοξενία εμποδιζόμενων ατόμων, όπως τα ΑμεΑ. Σε κάθε περίπτωση διαπιστώνεται επάρκεια προσβασιμότητας των αθλητικών συλλόγων ενώ γίνεται παράλληλα προσπάθεια για εκσυγχρονισμό, μέσω χρηματοδοτήσεων, και επιχορηγήσεων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας συγκλίνουν με το πρόγραμμα 'Σχεδιάζοντας για όλους-Οδηγίες Σχεδιασμού' του Γραφείου μελετών ΑΜΕΑ του ΥΠΕΧΩΔΕ (1998), κατά το οποίο οι τεχνικές προδιαγραφές αποτελούν καταληκτικό παράγοντα σχεδιασμού προσβάσιμων υποδομών για τα άτομα με κινητική αναπηρία προκειμένου να έχουν πρόσβαση αλλά και για να διαπιστωθεί ταυτόχρονα σε ποιο βαθμό και από ποιους εφαρμόζεται η υφιστάμενη νομοθεσία. Σε εθνικό επίπεδο όπως προκύπτει από έρευνα του Σσιπούρη (2004) έχουν καταβληθεί αξιόλογες προσπάθειες προκειμένου τα ζητήματα της αναπηρίας να αντιμετωπίζονται ως μια συνολική πλέον πολιτική ευθύνη και όχι ως ένα θέμα που αφορά μόνο ένα Υπουργείο (το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης). Συγκεκριμένα, η έρευνα υποστηρίζει ότι αρκετοί δημόσιοι φορείς σε συνεργασία με την Ε.Σ.Α.μεΑ έχουν αναλάβει εκστρατεία κατάρτισης και ενημέρωσης σε θέματα αναπηρίας και προσβασιμότητας στελεχών του Υπουργείου και των εποπτευόμενων Υπηρεσιών και Φορέων που ασχολούνται με το σχεδιασμό υποδομών, αλλά και της κοινής γνώμης, καθώς η αναπηρία είναι αναγκαίο να αντιμετωπίζεται ολιστικά συνδεδεμένη ταυτόχρονα με πολιτικές καταπολέμησης διακρίσεων και διασφάλισης της κοινωνικής προστασίας.

Σε επίπεδο εφαρμογής της υπάρχουσας νομοθεσίας, σύμφωνα με έρευνα του Κοντογεωργάκου (2018) φαίνεται να υποστηρίζεται ένα σχέδιο εφαρμογής της προσβασιμότητας από την πολιτεία, ενώ γίνεται παράλληλα προσπάθεια ανάπτυξης ενός μακροχρόνιου συστηματικού σχεδίου άρσης των εμποδίων, συνοδευόμενο από χρονοδιαγράμματα και πόρους υλοποίησης, καθώς μεμονωμένες παρεμβάσεις δεν αρκούν για να άρουν τους ενδεχόμενους περιορισμούς των αθλητών με αναπηρία αφού πρακτικά αναιρούνται από συμπληρωματικές δράσεις που δεν έχουν γίνει. Παρ' αυτά όμως σε καμία διακήρυξη έργου δεν εφαρμόζεται η δυνατότητα που δίνει το ΠΔ 60/2007 (ΦΕΚ 64/Α/16.3.2007) «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ να επιβληθούν όροι που να αφορούν κοινωνικές παραμέτρους ενώ

παράλληλα δεν υπάρχει γνώση των αρχών του «Σχεδιασμού για όλους» (ή «Καθολικού Σχεδιασμού») και των αναγκών των αθλητών με αναπηρία ούτε μεταξύ των στελεχών που ασχολούνται με το σχεδιασμό υποδομών και υπηρεσιών ούτε καν μεταξύ του μηχανικό-τεχνικού προσωπικού.

5 Συμπεράσματα

Ο οργανωμένος αθλητισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην καθημερινότητα των ΑμεΑ και την ποιότητα ζωής τους. Τα συμπεράσματα που συνάγονται από την παρούσα έρευνα σχετικά με την ικανότητα υποδομής των αθλητικών συλλόγων για ΑμεΑ και την προσβασιμότητα- προσπελασιμότητα αθλητών με κινητικούς περιορισμούς σε αυτούς, δείχνουν να βελτιώνονται στην κατεύθυνση της πολύπλευρης εξυπηρέτησης, πάντα σε άμεση συνάρτηση με τις οδηγίες που προβλέπονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι αθλητές σύμφωνα πάντα με τις απαντήσεις των διοικητικών στελεχών των εν λόγω συλλόγων πηγαίνουν στην προπόνηση χωρίς δυσκολία. Υπάρχουν δομές και θέσεις στάθμευσης στο parking αποκλειστικά για άτομα με κινητική αναπηρία. Από το χώρο του parking καθώς εισέρχονται στο εσωτερικό των κτηρίων υπάρχει ασανσέρ με το οποίο οι αθλητές με αναπηρικά αμαξίδια μπορούν να ανέβουν τις σκάλες και να κατευθυνθούν προς τα αποδυτήρια ή μέσα στο χώρο άθλησης και το αντίστροφο.

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις παρουσιάζουν το ίδιο επίπεδο για το σύνολο των αθλητικών συλλόγων της έρευνας. Αξίζει άλλωστε να τονιστεί, ότι οι εν λόγω σύλλογοι απασχολούν κυρίως αθλούμενους ΑμεΑ και ακολουθούν ένα προσαρμοσμένο πλαίσιο σύμφωνα με τις ανάγκες προπόνησης των αθλητών αυτών. Αν μπορεί να ξεχωρίσει κάτι για το σύνολο των αθλητικών συλλόγων της έρευνας, είναι το πλεονέκτημα ότι είναι στη μεγαλύτερη έκταση τους επίπεδοι και αυτό βοηθάει τα αναπηρικά αμαξίδια να κινούνται στο χώρο με άνεση. Υπάρχει χώρος parking αρκετός και μάλιστα κάποια σημεία του parking είναι προσιτά και κοντινά ως προς την είσοδο.

Στα μειονεκτήματα ως προς την προσβασιμότητα συγκαταλέγεται η έλλειψη δυνατότητας μεταφοράς των αθλητών με ειδικό μεταφορικό μέσο που παρέχει ο ίδιος ο αθλητικός σύλλογος, καθώς μόνο 8 από τους 34 αθλητικούς συλλόγους που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα προσφέρουν αυτή τη δυνατότητα. Αυτή η συνθήκη δημιουργεί ορισμένους περιορισμούς στην πρόσβαση και αποθαρρύνει κάποιους από τους αθλητές οι οποίοι δεν έχουν άλλη δυνατότητα μετακίνησης. Όπως παρατηρήθηκε από τις επισκέψεις και τις συνεντεύξεις με τα συνεντευξιζόμενα διοικητικά στελέχη των αθλητικών συλλόγων της έρευνας αλλά και από τις επισκέψεις του ίδιου του ερευνητή στους εν λόγω αθλητικούς χώρους η προσβασιμότητα για τους αθλητές με κινητικές αναπηρίες δεν διαφοροποιείται ιδιαίτερα από αθλητικό σύλλογο σε αθλητικό σύλλογο, καθώς όλοι τους δείχνουν να ακολουθούν τις προδιαγραφές που προβλέπονται.

6 Προτάσεις

Με δεδομένα το στενό συσχετισμό ανάμεσα στην φύση της αναπηρίας, και την ηλικία, είναι αυτονόητο ότι όλες οι υποδομές θα πρέπει να σχεδιάζονται και να βελτιώνονται στην κατεύθυνση της εξυπηρέτησης όλων των ατόμων με παρόμοιες ανάγκες με τα ΑμεΑ. Για το λόγο αυτό είναι απόλυτα αναγκαίο στις προκηρύξεις όλων έργων να περιλαμβάνεται με σαφήνεια και με ποιινή αποκλεισμού από την αξιολόγηση η υποχρέωση πρόβλεψης προσβασιμότητας των αθλητικών συλλόγων για ΑμεΑ, θέση την οποία εξάλλου υποστηρίζει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το εθνικό δίκαιο.

Οι αθλητικοί σύλλογοι καθώς και οι δημόσιες συγκοινωνίες αν και θα μπορούσαν να συμβάλλουν καταληκτικά στο κομμάτι των μετακινήσεων, στη συντριπτική τους πλειοψηφία τα ΑμεΑ στην Ελλάδα για την οποιαδήποτε μετακίνησή τους είναι αναγκασμένα ακόμη και σήμερα να χρησιμοποιούν ιδιωτικά αυτοκίνητα. Πάνω στη βάση

αυτή η Περιφέρεια θα μπορούσε να βελτιώσει τις συνθήκες αστικών μεταφορών, για τα ΑμεΑ, (αλυσίδας/δικτύου προσβάσιμων υποδομών) κάτι που θα τους επέτρεπε να κινηθούν ελεύθερα μέσα στην πόλη και κατά συνέπεια να προσεγγίσουν και να χρησιμοποιήσουν προσβάσιμα μεταφορικά μέσα και ειδικούς εξοπλισμούς (ράμπες, ανελκυστήρες, αναβάτοια κλπ). Κατά συνέπεια, οι βασικές ανάγκες στον τομέα μεταφορών, εντάσσονται όχι μόνο στην κατεύθυνση αναβάθμισης και σημαντικής αύξησης του μεταφορικού έργου των δημόσιων μεταφορικών μέσων και ιδιαίτερα αυτών της σταθερής τροχιάς που γενικά χαρακτηρίζονται από τη «φιλικότητά» τους προς τα ΑμεΑ και τα άτομα μειωμένης κινητικότητας αλλά και στην κατεύθυνση της διασφάλισης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ στα δημόσια μεταφορικά μέσα, με στόχο την αποθάρρυνση της γενικευμένης χρήσης ΙΧ από τα άτομα αυτά. Επομένως, στον τομέα υποδομών, μεταφορών και επικοινωνιών απαιτείται κατάρτιση επιχειρησιακού σχεδίου από το υπουργείο υποδομών, για τη διάχυση της διάστασης της αναπηρίας και προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία σε όλες τις διαδικασίες και προγράμματα που αφορούν στους τομείς αρμοδιότητάς του.

Μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν να εστιάσουν στην αξιολόγηση των αθλητικών φορέων αναφορικά με διάχυση της διάστασης της αναπηρίας και τη χάραξη μιας ενιαίας πολιτικής για την προάσπιση των δικαιωμάτων προσβασιμότητας των αθλητών με αναπηρία με ταυτόχρονη συνεχή διαβούλευση με την Ε.Σ.Α.μεΑ και τους φορείς της σε επίπεδο σχεδιασμού, αξιολόγησης και πιστοποίησης της προσβασιμότητας των υποδομών και μεταφορών. Για το λόγο αυτό απαιτείται η λεπτομερής μελέτη και εντοπισμός των σημείων της υφιστάμενης σχετικής νομοθεσίας που απαιτούν εναρμόνιση, συμπλήρωση, και επικαιροποίηση σε θέματα προσβασιμότητας των υποδομών, καθώς και των μεταφορών στα άτομα με αναπηρία. Θα μπορούσαν μελλοντικά να καταγραφούν και να αξιολογηθούν επιπρόσθετοι παράμετροι που αφορούν το κομμάτι της προσβασιμότητας και να γίνει σύγκριση με αντίστοιχους αθλητικούς συλλόγους του εξωτερικού με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών άθλησης αλλά και την αύξηση συμμετοχής ατόμων με αναπηρίες σε περισσότερα αθλητικά γεγονότα και δραστηριότητες.

Βιβλιογραφία

- Barfield, J. P. & Malone, L. A. (2013). Perceived exercise benefits and barriers among power wheelchair soccer players. *Journal of Rehabilitation Research and Development*. 50(2), 231-238.
- Cunningham, G. B. & Rivera, C. A. (2001). Structural designs within American Intercollegiate Athletic Departments. *The International Journal of Organizational Analysis*, 9(4), 369-390.
- Daft, R. L. (2004). *Organization theory and design*. Cincinnati OH: South-Western.
- DePauw, K. P., & Gavron, S. J. (2005). *Disability and sport* (2nd Ed). Champaign IL: Human Kinetics.
- D'Isanto, T., Manna A., & Altavilla G. (2017). Health and physical activity. *Sport Science*, 10(1), 100-105.
- Dowling, S., Menke, S., McConkey, R., & Hassan, D. (2012). Sport and disability. *Managing Sport: Social and Cultural Perspectives*, 23(1), 108-125

- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (2005). *Προσβασιμότητα: Το “κλειδί” για την εξάλειψη των διακρίσεων*. Αθήνα.
- Fahlén, J. (2006). Organizational structures of Swedish elite ice hockey clubs. *Sport and Society*, 30(1), 57-81.
- Gaetano, A. (2016). Relationship between physical inactivity and effects on individual health status. *Journal of Physical Education and Sport*, 16(2), 1069-1074.
- Geidne, S. & Jerlinder, K. (2016). How sports clubs include children and adolescents with disabilities in their activities. A systematic search of peer-reviewed articles. *Sport Science Review*, 2, 29-52.
- Γαβριήλ, Ε. (2003). *Προσβασιμότητα των δημοσίων κτιρίων, των χώρων θρησκευτικής λατρείας και των αθλητικών εγκαταστάσεων για τα άτομα με κινητικά προβλήματα στις πόλεις της Χαλκίδας, Ηρακλείου Κρήτης και στο Δήμο Αμαρουσίου*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή διατριβή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Κομοτηνή, Ελλάδα.
- Higgs, G., Langford, M., & Norman, P. (2015). Accessibility to sport facilities in Wales: A GIS-based analysis of socio-economic variations in provision. *Geoforum*, 62, 105-120.
- Hull, L. (2004). Accessibility: it's not just for disabilities any more. *Magazineinteractions*, 11(2), 36-41.
- Κοντογεωργάκος, Γ. (2018). *Άτομα με κινητική αναπηρία. Η προσβασιμότητα στα κολυμβητήρια: Η περίπτωση του κολυμβητηρίου της Σ.Ε.Φ.Α.Α. του Τ.Ε.Φ.Α.Α του Ε.Κ.Π.Α*. Διπλωματική εργασία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Kung, S.P. & Taylor, P. (2013). The use of public sports facilities by the disabled in England, *Sport Management Review*, 17(1), 8-22.
- Misener, L. & Darcy, S. (2014). Managing disability sport: From athletes with disabilities to inclusive organizational perspectives, *Sport Management Review*, 17(1), 1-7.
- Ng, K., Rintala, P., Valimaa, R., Tynjala, J., Villberg, J., Kokko, S., & Kannas, L. (2015). Trends in moderate to vigorous physical activities in Finnish adolescents with long-term illnesses or disabilities, *Palaestra*, 29(4), 30-30.
- Schreiber, J., Marchetti, G., & Crytzer, T. (2004). The implementation of a fitness program for children with disabilities: a clinical case report. *PediatricPhysicalTherapy*, 16(3), 173-179.
- Σσιπούρη, Α. (2004). *Πρόσβαση ατόμων με αναπηρίες σε χώρους πολιτισμού και αθλητισμού*. Πρακτικά συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 30 Οκτωβρίου-1 Νοεμβρίου 2003, ΤΠΠΟ, Αθήνα, ΤΠΠΟ
- Slack, T. & Parent, M. (2006). *Understanding sport organizations*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Theodoraki, E. & Henry, I. P. (1994). Integrating social action and structural constraints: Towards a more holistic explanation of organizational change. *International Review for the Sociology of Sport*, 33(2), 143-154.
- Wicker, P. & Breuer, C. (2014). Exploring the organizational capacity and organizational problems of disability sport clubs in Germany using matched pairs analysis. *Sport Management Review*, 17(1), 23-34.
- World Health Organization (2001). *International Classification of Functioning, Disability and Health*. Geneva, World Health Organization.